

ความชุกและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าในผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยโรคเอดส์ในจังหวัดเชียงใหม่
PREVALENCE AND ASSOCIATED FACTORS WITH DEPRESSION AMONG HIV/AIDS
PATIENTS IN CHIANGMAI PROVINCE

ไชยยันต์ ตันปาลี 5337034 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาโรคติดเชื้อและวิทยาการระบาด

คณะกรรมการปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุคนธา ศิริ, Ph.D. (TROPICAL MEDICINE), มจรุส ทิพยมงคลกุล, Ph.D. (EPIDEMIOLOGY), โชคชัย หมั่นแสวงทรัพย์, M.D., Dip THAI BOARD OF PEDIATRICS.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาภาคตัดขวางเพื่อศึกษาความชุกและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าในผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยโรคเอดส์ ของจังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 415 คน เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยโรคเอดส์ ที่มารับบริการที่คลินิกนรีนามในโรงพยาบาลสันป่าตอง โรงพยาบาลแม่แตงและโรงพยาบาลแม่สาย เก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม ถึง ตุลาคม พ.ศ. 2555 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล,แบบประเมินภาวะซึมเศร้า (PHQ9) การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพในครอบครัว ข้อมูลด้านสุขภาพและแบบประเมินความคิดฆ่าตัวตาย (Q8)

จากผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 8.2ของผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยโรคเอดส์มีภาวะซึมเศร้า พบร้อยละ 9.2ในเพศหญิงและร้อยละ 6.9 ในเพศชาย ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบลอจิสติกพบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าในผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยโรคเอดส์คือการไม่ได้ประกอบอาชีพ รายได้ไม่เพียงพอ มีประวัติคนในครอบครัวเป็นโรคซึมเศร้า และมีแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับต้องปรับปรุง ($p < 0.05$)

ข้อเสนอแนะในการศึกษานี้คือส่งเสริมให้มีการประเมินภาวะซึมเศร้าในผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยโรคเอดส์ในกรณีพบภาวะซึมเศร้าหรือความคิดฆ่าตัวตายเกิดขึ้นควรมีการส่งต่อผู้ป่วยเพื่อรับการวินิจฉัยและการดูแลรักษาที่เหมาะสม มีการเฝ้าระวังภาวะซึมเศร้าในกลุ่มเสี่ยง โดยการคัดกรองอย่างต่อเนื่อง เช่น คัดกรองทุก 3 เดือน 6 เดือน หรือทุกครั้งที่ผู้ป่วยมารับบริการนอกจากนี้ควรมีโปรแกรมส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมทั้งจากสมาชิกในครอบครัว บุคคลใกล้ชิดและบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุมทุกด้านและช่วยลดภาวะซึมเศร้าที่เกิดขึ้นได้